

Sáska
Fejlesztési Terv
TH-22-02-06

Felelős tervező: Németh Géza
TT-1 08/0065/2006

Településtervező: Gyárfás Henriett
TT 08-0442

Munkatárs: Leitner Attila
É-3 08-0386

Közlekedéstervező: Bogár Zsolt
K1d-1/08-0014

Közműtervező: Horváth Ervin
TE-T 18-0033
TV-T 18-0033

Tájrendezési tervező: Szűcs Gábor
TK1 05-0480

TARTALOMJEGYZÉK

1	JÖVŐKÉP	4
1.1.	SÁSKA JÖVŐKÉPE	4
1.2.	TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI ELVEK	5
1.3.	TÁVLATI FEJLESZTÉSI SZÁNDÉK, ELÉRENDŐ CÉL.....	7
2	STARTÉGIA	7
2.1.	SÁSKA ÁTFOGÓ FEJLESZTÉSÉT SZOLGÁLÓ CÉLOK MEGHATÁROZÁSA.....	7
2.2.	RÉSZCÉLOK ÉS A BEAVATKOZÁSOK TERÜLETEI	7
3	CSELEKVÉSI PROGRAM	9
4	FEJLESZTÉSI TERVLAP	11
5	MONITORING	11

BEVEZETÉS

Sáska fejlesztési terve a jogszabályban (419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről) meghatározottaknak megfelelően meghatározza a település jövőképét, fejlődésének közép- és hosszú távú céljait, kapcsolódó feladatait és mindazon településfejlesztési akciókat, fejlesztéseket, intézkedéseket, amelyeket a település a tervszerű, fenntartható és gazdaságos fejlődése és üzemeltetése érdekében megvalósítani tervez.

A fejlesztési terv a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet tartalmi követelményeinek megfelelően elkészült megalapozó vizsgálat figyelembe vételével készül.

1 JÖVŐKÉP

1.1. Sáska jövőképe

Sáska a jövőben egy kellemes lakó-, és rekreációs környezetet, jó életminőséget kínáló falu.

A Tapolcai-medence / Káli-medence határán Dél-Bakony lábainál fekvő település egy rendezett, „városkörnyéki” település, amely kedvelt lakóhely a beköltözők számára, de élhető lakóhely az őslakosok számára is.

Az itt lakók szép természeti környezetben, családirházakban élnek a településen. A közösség hagyományai a beköltözők számának növekedése mellett is fennmaradnak.

A lakóhelyként és esetleg turisztikai célterületként népszerű a település.

A népességszám kismértékben, de folyamatosan emelkedik. A növekedés köszönhető a beköltözőknek és a helyben maradók által álló fiatal közösség növekvő gyermekvállalási kedvének is.

A jó minőségű nevelés és oktatás könnyen elérhető a szomszédos településeken vagy Tapolcán.

Fentiek, valamint a szép környezet, az ápolott, rendezett közterületek (karbantartott járdák, közvilágítás) közösségi terek, ill. a kiemelkedően jó közbiztonság vonzó és élhető lakóhelyé teszik a települést.

A lakosság nagyobb része a közeli városokban dolgozik, ill. kis mértékben ugyan de a település is megfelelő minőségű munkahelyet biztosít a lakosság számára a településen üzemelő kisebb és nagyobb léptékű vállalkozások működése által.

A településen virágzik a vendéglátás, az idegenforgalom, a lovas turizmus.

A lovas turizmus, a kirándulóturizmus látogatókat vonz Sáskára. A kerékpáros infrastruktúra és a lovas turizmus fejlesztése egy tág turisztikai célcsoport számára vonzóvá teszi a falut.

A település őrzi épített és természeti környezetének értékeit és nem utolsósorban kulturális életének értékeit, identitását.

A települési programkínálat bővül a sport, szabadidő, turizmus terén, a kínálat minőségében is erősödik. A településen a fiataloknak a felnőtt korosztálynak, valamint az idősebb generációk számára külön-külön is kínálnak vonzó programokat.

A település területén megtermelt mezőgazdasági termények egy része helyben kerül feldolgozásra, egyedi, versenyképes termékeket előállító kisüzemekben vagy házi gazdaságokban, melyek termékei bekapcsolódnak a térség kereskedelmébe.

A település megőrzi az egyensúlyt a fenntartható ökológiai alapokra helyezett mezőgazdaság és tájgazdálkodás, a helyi kézművesség és más, a helyszín hagyományaihoz illő gazdasági tevékenység fejlesztések és a turisztikai fejlesztések között.

A lakosság számára egészségügyi és egyéb ellátási funkciók a szomszédos településeken vagy Tapolcán könnyen elérhetőek lesznek. Az idősek és rászorultak segítségéről, házi gondozásáról a normatív ellátó rendszert kiegészítve a helyi önkormányzat gondoskodik.

A település képe és infrastruktúrája egy nyugodt, rendezett és tiszta településé, ahol jó az életminőség, tiszta a levegő és alacsony a légszennyezés.

A közösségi terek és zöldterületek mind funkciójukban, mind területükben gazdagok. A nyitott és zárt rendezvényekre alkalmas közösségi tereken gazdag kulturális és közösségi élet folyik. A korszerű települési infrastruktúra a mélyben húzódó közművektől a korszerű közvilágításig minden igényt kielégít, miközben fenntartható mind gazdasági, mind környezeti értelemben.

A település önkormányzati tulajdonú épületeinek energetikai korszerűsítése révén csökkensenek a költségvetési kiadások. A lakóházak tulajdonosai követik a jó példát, hőszigeteléssel és megújuló energiahasznosítással alkalmazkodnak a klímaváltozás következményeihez, illetve optimalizálják kiadásait.

Sáska kedvező természeti adottságai, táji környezete a jövőben a harmonikus és egyúttal komfortos vidéki életet, valamint a turisztikai igények kielégítését szolgálják.

A település hívószavai:

- otthonos, virágos, zöldellő
- jó lakóhely
- szép településkép
- összetartó közösség
- befogadó és összetartó lakosság
- természetközeli település
- tájgazdálkodás

1.2. Településfejlesztési elvek

Fenntarthatóság

A tervezett fejlesztések:

- és az erőforrás-gazdálkodás nem veszélyeztethetik a jövő generációinak esélyét arra, hogy szükségleteiket biztonságosan kielégítsék
- nem veszélyeztetik a helyi természeti és épített környezetet, nem okozzák az erőforrások kimerülését, az értékhordozó kultúrák eltűnését,
- ugyanakkor magas szinten biztosítják a társadalom létfeltételeit.

Környezettudatos, zöld szemlélet

A környezeti, természeti, táji erőforrásokkal, értékekkel való felelős és fenntartható gazdálkodást a településfejlesztés minden területén érvényesíteni kell.

Kiegyensúlyozott társadalmi viszonyok

- demokratikus döntéshozatal,
- a közösséget összetartó szolidaritás,
- a szegregáció elleni küzdelem, az esélyegyenlőség biztosítása,

- testileg és lelkileg egészséges társadalom kialakulásának elősegítése.

Népességmegtartás

- aktív korú lakosok megtartása
- képzett lakosok megtartása
- emellett kis mértékben a betelepülők településre vonzása

Kiegyensúlyozott gazdasági viszonyok

- helyi gazdasági tevékenységek,
- a helyi mikro- és kisvállalkozások
- tájgazdálkodás
- mezőgazdasági gazdálkodás

Kiegyensúlyozott környezeti viszonyok

- a jó minőségű termőföldek védelme,
- a természeti és épített környezet, valamint a táj értékeinek védelme,
- a zöldfelületek, rekreációra szánt, illetve biológiailag aktív területek növelése
- élhető és vonzó falusi környezet fenntartása
- infrastruktúra-fejlesztés
- az egyes fejlesztések településképbe illesztése

Térségi és táji szemlélet

A területfejlesztés nem csak adminisztratív, települési- és területegységeket érint, hanem a földrajzi tájak életét is befolyásolja. A táj, a természeti környezeti elemek által meghatározott és a társadalmi-gazdasági tevékenységek által alakított területi rendszerek, amelyekben az egyes tájalkotó elemeket (domborzat, talaj, vízrajz, napsugárzás, növény - és állatvilág, társadalom) érintő beavatkozások kihatással vannak a többi elemre is, valamint a helyi gazdasági és társadalmi tevékenységeket is befolyásolják. Ezért a fejlesztések során a beavatkozás célterületét érintő táj sajátosságait, változásait, működési mechanizmusát is figyelembe kell venni. A fejlesztési beavatkozásokat a tájba integrálni kell, hogy illeszkedjenek a helyi táji adottságokhoz, támaszkodjanak a táj erőforrásaira, hozzájárulva annak védelméhez és kibontakozásához is.

Hatékony és koncentráció

Együttműködés

- a település lakossága közösen határoz meg és valósít meg eseményeket vagy fejlesztéseket (belső összefogás)
- külső kapcsolati háló kiépítése a szomszédos településekkel, a térség településeivel

Nyilvánosság, partnerség elve

Tolerancia

Esélyegyenlőség

Identitás

A társadalmi identitás jellemzője egyrészt a térséghez, településhez kötődés, másrészt a területi identitás a fenntartható településfejlesztés egyik belső erőforrása is, csakúgy, mint például a természeti erőforrások, vagy a humán erőforrások.

1.3. Távlati fejlesztési szándék, elérendő cél

A település célja az **arányos és visszafogott, fenntartható fejlődés megvalósítása**: a népességszám kismértékű növekedése, a turisztikai szolgáltatások szélesítése, a vonzó településkép fenntartása.

2 STARTÉGIA

2.1. Sáska átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása

Sáska meghatározó fejlesztési célja a település arányos és visszafogott, fenntartható fejlődése, vonzó településképpel, a táj és természetvédelem szem előtt tartásával.

A település csendes, élhető, nyugodt lakóhelye legyen az itt élőknek.

Távlati cél az itt élők életminőségének emelése, valamint a helyi közösségi tudat további erősítése és elmélyítése, a népességszám kismértékű növekedése, a helyi fiatalok helyben tartása új lakóterület kijelölésével.

2.2. Részcélok és a beavatkozások területei

Társadalom

A települési kultúra a sport és a szabadidő minőségi, értékteremtő hatásaira építve aktív és egészséges helyi közösség alakuljon ki. A településen belüli társadalmi különbségek a tolerálható mértéken belül maradjanak, a helyi társadalmi problémák kezelhető mértékűek legyenek.

Sáska továbbra is maradjon egy barátságos és biztonságos település!

Gazdaság, mezőgazdaság

A munkanélküliség szintje a településen országos viszonylatban kedvező, de ezt a kedvező helyzetet a környező települések munkahelykínálat termeti meg. A település nem saját gazdasági potenciáljának köszönhetően érte el az alacsony munkanélküliséget.

A település és környéke kiváló adottságokkal rendelkezik a turizmus fejlesztéséhez. A gazdag történelmi örökség, az egyedülálló természeti környezet, a földrajzi helyzet olyan vonzerőt jelentenek, amelyek alkalmasak lehetnek a turizmus felfejlesztésére. Ennek eszközei lehetnek:

- települések közötti kölcsönös turisztikai együttműködés elindítása
- szálláshelyek, vendéglátóhelyek létrehozása
- a kapcsolódó településközi közlekedési infrastruktúra fejlesztése
- a helyi kulturális események vonz erejének, egyediségének növelése
- aktív turizmushoz kapcsolódó fejlesztések (kerékpárút-hálózat bővítése, turistautak fejlesztése, tanösvények létrehozása),
- a térség turisztikai vonz erejének fejlesztése és térségi összekapcsolása (tematikus vonzerőtérkép kialakítása és folyamatos karbantartása)
- falusi vendéglátás felfejlesztése
- helyi termékek kínálat

Az önkormányzat rendelkezésére álló eszközökkel elő kell segíteni, hogy településen legyen egy, a napi bevásárlási igényeket színvonalasan kielégítő kereskedelmi egység.

A gazdaság fejlesztéséhez gyakran nem csak a költséges beruházások, hanem az emberi erőforrások fejlesztését célzó, ún. „soft” programok is nagymértékben hozzájárulhatnak. Ilyenek például a munkaerőpiacra való eljutás elősegítését támogató programok.

Épített környezet

Az épített környezet színvonala az eddigi tendenciát követve magas színvonalú legyen. A település óvja meg építészeti örökségét, és segítse elő, hogy az a kortárs építészet eszközeivel gazdagodhasson. Sáska folyamatosan újítsa meg és tartsa jó karban közterületeit, növelje azok attraktivitását.

Az épített és természeti örökség védelme

A településfejlesztési terv készítését megelőzően elkészült Sáska **településképi arculati kézikönyve** ill. a **településkép-védelmi rendelete**. A település örökségi értékeit (mind természeti, mind épített, mind régészeti értékeit) a településképi arculati kézikönyv részletesen bemutatja ill. felsorolja.

A településen sok értékes épület található. A falu történeti magja az ősi telekstruktúrát és településszerkezetet őriz.

A településképi rendelet hatálybalépésével, valamint a rendezési terv jövőbeli jóváhagyásával a védett értékek és egyéb más értékes elemek (utcakép, utcahálózat, utcák vonalvezetése, szélessége, védelemre érdemes településszerkezeti elemek, teresedések, épületarchetípusok, természeti értékek...stb...) védelme biztosított lesz.

A településrendezési terv készítésével egyidőben a település elkészített Sáska területére a régészeti örökség és a műemléki érték védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 9/2015. (III. 11.) Korm. rendelet 12. mellékletének megfelelő tartalmú örökségvédelmi hatástanulmányt.

A turisztikai - rekreációs vonzerők, szolgáltatások, vendéglátás fejlesztése

A településen kiemelt cél a vonzó településkép fenntartása, fejlesztése, a táji és természeti környezet értékeinek megóvása, a lovas kultúra fenntartása.

Sáska turisztikai tartalékai kiaknázásának lehetőségeit pályázatok és tanulmányok készítésével javasolt kiaknázni. A település különleges természeti környezetben fekszik, ezért jelentős tartalékai vannak abban a tekintetben, hogy a falusi turizmus, valamint a lovas, kerékpáros turizmus számára jelentős turisztikai célpont legyen. A településen rendelkezésre állnak olyan területek, amelyek alkalmasak a fenti célok erősítésére.

Természeti környezet, közterületek

A település őrizze meg és tartsa meg gyönyörű természeti környezetét, kiemelt figyelmet fordítson annak védelmére. A belterületi zöldfelületeket funkcionális és esztétikai értékét folyamatosan növelje. A környezeti káros hatásokat csökkentse, kiegyensúlyozott környezeti állapotokat tartson fenn.

Műszaki infrastruktúra

A közösségi és egyéni közlekedés feltételeinek folyamatos javítása mellett jelentősen csökkenjen az ezek működtetéséhez felhasznált energia mennyisége, és azon belül növekedjen a megújuló energiaforrások aránya. A településen biztosított a teljes körű közműellátás.

3 CSELEKVÉSI PROGRAM

Településfejlesztés, energiatakarékos területfelhasználás

A fenntartható fejlődés szempontjából nyilvánvalóan kedvező, ha a település beépítése alacsonyán intenzív, megfelelő sűrűségű, minél kisebb területet foglal el, minél több a természeti környezet, minél kevesebb az épített terület. Ez esetben a település működése is nyilvánvalóan gazdaságosabb, a környező értékes mezőgazdasági területek hozzájárulnak a település gazdaságának kiegyensúlyozottságához, a megkímélt természeti terület lehetőséget biztosít a település lakói számára a rekreációhoz, a szabadidő hasznos eltöltéséhez. A termőfölddel való takarékos gazdálkodás Sáska térségében kiemelt fontosságú. Ez azonban nem lehet gátja egy kis mértékű lakóterületfejlesztésnek, amely a helyi lakosság helyben tartását is biztosítja, amellet, hogy a települést ideális lakóhelyként választó beköltözők is segítik a település népességének megtartását.

Gazdaságfejlesztés, munkahelyteremtés

A munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése az Önkormányzat feladatai ellátásához és fejlesztési elképzelései megvalósításához törekszik a helyi vállalkozók bevonására. A településen a domborzati adottságok és a katonai területek védőtávolsága okán, korlátozott a gazdasági funkciójú terület bővítése, de a készülő településrendezési tervével Sáska igyekszik megteremteni a lehetőségekhez mért maximális fejlesztési lehetőséget.

Egészséges és kulturált társadalom

A település lakóinak egészségügyi ellátását az állam és az önkormányzat intézményrendszere közösen biztosítja. A települési önkormányzat működteti a felelősségi körébe tartozó intézményrendszert. Jövőbeli cél, hogy a település tovább bővítse az egészségügyi és szociális szolgáltatásainak színvonalát, javítsa az ellátás hatékonyságát.

Ennek érdekében az Önkormányzat az alábbiakat határozta meg elérendő célként:

- folyamatosan gondozni, ápolni kell a játszótér eszközeit, valamint zöldfelületeit,
- lehetőség szerint fejleszteni, bővíteni szükséges a szabadidő eltöltésére alkalmas tereket, minden korcsoport igényét szem előtt tartva.

Szolgáltatások fejlesztése, társadalom elégedettségének növelése

- közlekedési területek fejlesztése
- zöldterületek minőségi és területi fejlesztése

Vonzó településkép fenntartása és fejlesztése (épített és települési környezet)

Fokozott figyelmet kell fordítani a közterületek gondozására, tisztán tartására.

Különösen a következő közterületekre kell koncentrálni:

- Önkormányzati hivatal környéke,
- Faluház és környezete,
- játszótér és a mellette található kis sportpálya,
- temető,
- templom,
- tájház

Fejlesztési elképzelések, feladatok:

- járdák építése, felújítása

- útépítések, felújítások (azok az utcák, amelyek még nem rendelkeznek szilárd útburkolattal, murvázott vagy legalább mart aszfaltos felületi zárást kapjanak)
- középületek környezetének rendezettségének fenntartása, további fejlesztése
- közterületek, közterek, parkok rendezettségének fenntartása, további fejlesztése
- középületek folyamatos karbantartása
- ravatalozó épületének folyamatos karbantartása, rendezett környezetének fenntartása
- középületek, közfunkciót ellátó épületek környezetében parkolók kialakítása
- **kedvező fekvésű építési telkek kialakítása**
- települési arculat megőrzése, fejlesztése
- a szabadidő eltöltésére alkalmas zöld felületek további fejlesztése (sportálya telke)
- a közlekedés feltételeinek biztonságosabbá tétele
- a köztisztaság megőrzése

Élhető, vonzó lakókörnyezet megteremtése, épített környezet színvonalának emelése

- új lakóterületek kialakítása a meglévő lakóterületek be nem épített (kertek, kertvégek) területein
- új lakóterületek kialakítása az önkormányzati tulajdonú területek lakóterületbe való átsorolásával
- fontos szempont: a lakóterületek mértéktartó kijelölése (a fentartható településfejlesztést szem előtt tartásával!)

Természeti környezet és a környezet védelme

A település egyik legkedvezőbb adottsága a szép fekvése. Ezt az adottságot továbbra is meg kell őrizni.

Meg kell őrizni a természetközeli zöldfelületeket ill. fejleszteni kell a településen található parkokat, fasorokat.

A természeti környezet védelmével kell biztosítani a kiváló természeti adottságok megtartását, a lehetséges környezeti problémák megelőzését, a táj és településképp védelmét és fejlesztését.

Meg kell őrizni a település körülölelő szabad domboldalak és erdők látványának fennmaradását.

Népszerűsíteni kell a településen az alacsony energiaigényű épületeket.

Kisléptékű / egészséges mértékű turizmusfejlesztés

Természeti adottságaiból fakadóan a kistérség ideális célpont a szabadidejüket természet közelben eltölteni kívánók számára.

A kulturális élményeket és a kényelmes pihenést kedvelőknek lehetősége van környező városok, települések és a Balaton-Felvidék látnivalóit, kulturális és szabadidős kínálatát felfedezve kikapcsolódni. Az aktívabb kikapcsolódást kedvelőknek a Bakony és a Balaton-Felvidék is kínál lehetőséget a természet értékeinek gyalogosan, biciklivel vagy lóval történő felfedezésére.

A település a kistérségi turisztikai lehetőségekhez kapcsolódó szolgáltatások és infrastruktúra, fejlesztésével/kialakításával tudja erősíteni turizmusát, amely a helyi gazdaság számára is előnyös.

Energiatakarékosság, energiatudatosság

A középületeknél kezdeményezni kell az energiatakarékossági szempontok előtérbe kerülését: a fűtés, a víz, és villamos energia költségek csökkentését

Fontos feladat a középületek energia-hatékony felújítása. A középületekben szorgalmazni kell a megújuló energiaforrásokat használó rendszerek kiépítését.

Infrastruktúra

Önkormányzat fontosnak tartja a közúthálózat, a járda, a csatornahálózat, a vízvezetékrendszer, a szennyvízcsatorna rendszer, a villamos energia, a gáz, a közvilágítás, illetve egyéb telefon, internet, kábeltelevízió szolgáltatások folyamatos biztosítását.

Fejlesztési elképzelések, feladatok:

- temető körüli parkolóhelyek kialakítása, építése
- a belterületi utak folyamatos karbantartása
- középületek környezetének rendezése,
- csapadékvíz-elvezető rendszer felújítása, folyamatos karbantartása
- természetes vízfolyások meder karbantartása
- nem szilárd burkolatú önkormányzati utak szilárd burkolattal való ellátás (csak a volt major felé és a temető felé található egy-egy kicsi útszakasz, amely még nem szilárd burkolatú)
- parkolási lehetőségek bővítése a faluház környékén és az önkormányzat épületénél

Közlekedés-fejlesztés:

- kerékpárút/kerékpáros nyomvonal kiépítése Zalahaláp felé (állami / településközi beruházás)
- településközi úthálózat fejlesztése (állami / településközi beruházás) Hegyesd felé (77 sz. főút irányába)

Fontosabb tervezett közműfejlesztések:

- csapadékvíz-elvezetés fejlesztése

Fejlesztési akcióterület kijelölésének elve

- a tervezett lakóterület az önkormányzati tulajdonú ingatlanokon kerül megvalósításra
- a terület megközelítése és teljes közműves hálózatra való rácsatlakozása könnyen megvalósítható
- a települést körülölelő táj feltárlására, látványára a tervezett lakóterület nincs kedvezőtlen hatással (nem a szabad domboldalak kerülnek beépítésre, hanem a belterülethez közvetlenül csatlakozó síkfekvésű területek)

4 FEJLESZTÉSI TERVLAP

Külön dokumentálva.

5 MONITORING

A településfejlesztés tervben foglaltak megvalósulásának folyamatos nyomon követése, felülvizsgálata elsősorban a település érdeke.

A nyomon követés, monitoring célja felhívni a döntéshozók és a megvalósításért felelős szervezetek figyelmét a céloktól való esetleges eltérésre és összegezni az elvégzett feladatokat. Figyelni kell arra, hogy a célkitűzések elérése érdekében tett lépések a megfelelő időben és a megfelelő eszközökkel történjenek.

Ehhez kapcsolódó feladatok:

- Adatgyűjtés és értékelés; a fejlesztési elképzelések esetleges módosítása.
- Figyelemmel kell kísérni a külső környezet változásait, amellyel szükség esetén összhangba kell hozni a célkitűzéseket, illetve azok megvalósulási eszközeit.
- Évenként megvizsgálni, hogy milyen lépések történtek a célkitűzések elérése érdekében. Eltérés esetén be kell avatkozni, módosítani kell az intézkedéseket.
- Ki kell értékelni a már végrehajtott feladatok eredményeit, különös tekintettel a pályázati úton megvalósított fejlesztések pénzügyi és fizikai megvalósulására.
- A fejlesztési terv teljes felülvizsgálata, aktualizálása időnként szükséges, az elkészült felmérések, a legfrissebb statisztikai adatok, újabb információk, illetve a megvalósulási folyamatokból levonható következtetések alapján.
- A településfejlesztési feladatok teljesítéséről a társadalmasítás folyamán a polgármester évente beszámolót tart.